

विद्रुममणिक्कृतभूषामुक्ताफलनिकररञ्जितात्मानः ।
वभुरुदकनागरुग्नावेलातटशिखरिणोयत्र ॥ हेतु
स्मिष्टमेव ॥ ५६ ॥

विद्रुमेत्यादि । वेलातटशिखरिणोयत्रेति जलनिधौ वभुः ज०म०
शोभन्ते स्म ते समीयुरिति वक्ष्यमाणेन सम्बन्धः वेलातटाः शिखरि
णश्चेति द्वन्द्वः शेषाणि विशेषणान्युभयत्र तुल्यानि इदमपि यथा
निर्दिष्टमेव किन्तु हेतुस्मिष्टं हेतुदारेण विशेषणानां निर्देशात्
विद्रुममणिक्कृतभूषत्वात् जलहस्तिभग्नत्वाच्च वभुरिति ॥ ५६ ॥

विद्रुमेत्यादि । यत्र जलनिधौ वेलातटशिखरिणोवभुः शोभन्ते भ०
स्म तमीयुरित्ययिमसोकेनान्वयः वेलातटाश्च शिखरिणश्चेति
द्वन्द्वः उभयं विशिनष्टि विद्रुमैः प्रवालैर्मणिभिश्च कृता भूषा
येषु ते तथा मुक्तामणीनां उत्कृष्टमौक्तिकानां मुक्तानां मणीनाञ्च
वानिकरेण समूहेन रञ्जिता आत्मानोदेहाः प्रदेशायेषां उद
कनागरुग्नाजलहस्तिभग्नाः स्मिष्टमेवेति पूर्वोक्तलक्षणसत्त्वात्
किन्तु हेतुस्मिष्टमिदं युगपदुभयविशेषणानां हेतुत्वेनैव निर्देशात्
प्रवालमणिक्कृतालङ्कारत्वात् मुक्तामणिदीप्तिरञ्जितरूपत्वात्
उदकनागभग्नत्वाच्च वभुरित्यर्थः ॥ ५६ ॥

भृतनिखिलरसातलः सरत्नः शिखरिसमोर्मिति
रोहितान्तरीक्षः । कुतश्च परमार्थतो जलौघोजल
निधिमीयुरतः समेत्य मायां ॥ अपङ्गुतिः ॥ ५७ ॥